

KÖNYVTÁRI

1965

I

HIRADÓ

=====

K Ö N Y V T Á R I H I R A D Ó

Fojér megye közművelődési könyvtárosai számára

/körlevélként/

=====

Fejlesszük szakmai tudásunkat!

Ma a mindennapi élet jelensége a tanulás, tíz- és százczrek rendszeres tanulással gyarapítják általános - és szakismereteiket.

A könyvtáros - akinek kiemelkedő szerepe van az ismeretek iránt érdeklődők eligazításában - ugyancsak nem nélkülözheti az újabb és újabb tudnivalókat. Fontos tehát minden könyvtáros részére a rendszeres képzés és továbbképzés.

Mindenekelőtt a mindennapi könyvtári teendők szakszerű ellátásához szükséges ismereteket kell megszerezni.

Erre szolgálnak a szaktanfolyamok és a kollő.felkészültség megállapítására a szakvizsgák.

A községi könyvtárosok közül egyesek nagyon könnyen vonják ki magukat a tanfolyamokon való részvétel és a szakvizsgák letételé alól. Pedig mennyivel könnyebben, gyorsabban és főleg eredményesebben oldják meg feladataikat azok a könyvtárosok akik ezeket a lehetőségeket már korábban felhasználták szakmai tudásuk gyarapítására.

Ez idén is - június végén - megrendezzük a községi könyvtárosaink részére a továbbképző tanfolyamot. A tanfolyam előadásai újból összegezik és feltárják, felfrissítik mindazokat a tudnivalókat, amelyek a

jelenlegi és további könyvtári feladatok jobb megoldásához szükségesek, sőt nélkülözhetetlenek.

A tanfolyam anyagának másik része a résztvevők tapasztalatainak megismertetése, megvitatása, átadása, s ezzel sok értékes munkamódszer elsajátítása. Meg vagyunk győződve arról, hogy a tanfolyam résztvevő, nagy tapasztalattal, sok jó módszerrel rendelkező könyvtárosok együttléte igen hasznos lesz minden résztvevő számára.

Az ezévi továbbképzés középpontjában a községi könyvtárak állományával kapcsolatos kérdések állnak. A könyvtáros nevelő munkáját, a könyvek segítségével végzi. Jól kell ismernie ezért munkaeszközét a könyvet, s jól kell ismernie olvasói igényeit, körülményeit, melyek nagyban meghatározzák az állomány megfelelő olvastatását. A sokoldaluan képzett, helyes világnézettel rendelkező jó szakember kialakításában fontos szerep jut a könyvtárosnak. Erre alapos felkészüléssel és állandó önképzéssel kell alkalmassá tenni magunkat. Tanfolyamokon, vizsgákon túl az év folyamán is figyelemmel kell kísérni mindazt, ami munkánkat érinti.

A sajtó, rádió, televízió rendszeresen tájékoztat a mindennapi eseményekről, a körülöttünk alakuló világról. A könyvek olvasásával, a könyvtáros is megismeri az új alkotásokat a folyóiratokból értesülhet a különböző problémákról, vitákról, állásfoglalásokról.

A szakfolyóiratból, a Könyvtárosból pedig havonta folyamatosan megismerhetjük könyvtáraink munkáját és az azzal kapcsolatos időszerű teendőket. A felsorolt képzési, továbbképzési feladatokat nem kevés megterhelést jelentenek községi könyvtársainknak a mindennapi munkájuk mellett. Mégis azt javasoljuk és kérjük, hogy áldozzának a külön munkaként, de - tapasztalataink szerint - nagyrészt hivatás-szerűen végzett könyvtárosi teendők jobb ellátása érdekében, néhány órát havonta az új ismeretek, szakirodalom tanulmányozására.

Reméljük, hogy az ezévi tanfolyamunkon a behívott községi könyvtárosok - az előző évekhez hasonlóan - eredményesen vesznek részt és élményekben, tudásban gyarapodva térnek vissza községükbe, olvasóikhoz.

Az alapfoku szakvizsgára készülõ munkatársaink részére június 14-én tartjuk meg a vizsgát.

Mind a vizsgálzó, mind a tanfolyamon résztvevõ munkatársainknak sikeres tanulást és további eredményes munkát kívánunk.

dr. Kerekes András

Ünnepi Könyvhét 1965.

Az Ünnepi Könyvhét már lezajlott, - a mérleg elkészítése most van folyamatban. Azonban az már nyilvánvaló, hogy a könyv; 1965-ös ünnepi hetében megyénkben tartott rendezvények sikeresek voltak. Nemcsak a hallgatók száma, - a 29 rendezvényen két és félezer érdeklődő, - de a rendezvények tartalmi előkészítése; - az izléses könyvkiállítások, a mintaszerűen szervezett falusi könyvvásárok, - azt bizonyítják, hogy könyvtárosaink mindent megtettek annak érdekében, hogy az Ünnepi Könyvhét valóban ünnep legyen Fejér megyében is.

B E S Z É L Ő S S Ű N K

a községi könyvtárak berendezéséről.

A második ütéves terv befejezéséhez közelodik. Könyvtári eredményeink számbavételekor, az olvasómozgalmi tervszámok teljesítésének értékelésekor nem lehet figyelmen kívül hagyni annak vizsgálatát sem, hogy falusi könyvtáraink berendezése hogyan fejlődött, jelenleg milyen szinten áll.

Fejér megye területén a községi könyvtárak tanácsi kezelésbe adása 1959. évben befejeződött. Azóta eltelt 5 év alatt jelentősen emelkedett az olvasók és kölcsönzött kötetek száma. A falusi könyvtárak könyvállománya négyszeresére nőtt. 1959 óta ez az állomány több mint 200.000 kötettel gyarapodott.

A Megyei Könyvtár 1959-ben a falusi könyvtárak raktározási helyzetéről az éves jelentésében azt állapította meg, hogy a rendelkezésre álló könyvtári polcok és szekrények száma kevés. Az 1964. év végén a Művelődésügyi Minisztérium által elrendelt rendkívüli statisztikai felmérés alapján a megye falusi könyvtáraiban 270.884 kötet könyv raktározására 4.883 fm. polc állt rendelkezésre. A raktározási normát alapul véve /fm-ként 40 kötet/ az elmúlt év végén 75.000 kötet könyv megfelelő raktározása megoldatlan volt, amely 1.809 fm /157 db 2 m-es/ polc hiányát jelenti.

A községi könyvtárakban lévő férőhely /lakosság száma szerint csoportosítva/:

1000 lakos alatt	polc fm-ként	60 kötet
1-2 ezer lakos között	" "	58 kötet
2-3 ezer " "	" "	50 kötet
3-5 ezer " "	" "	57 kötet
5-8 ezer " "	" "	58 kötet

Az egyes járások községi könyvtárainál következő a helyzet:

Bicskei járásban	29.708 kötetre	606 fm.palc	van 1 m polcra	49 kötet
Dunaujvárosi járásban	53.622 kötetre	1051 fm.palc	" "	53 kötet
Móri járásban	26.527 kötetre	489 fm.palc	" "	54 kötet
Sárbogárdi járásában	53.606 kötetre	1078 fm.palc	" "	50 kötet
Szfvári járásban	107.421 kötetre	1659 fm.palc	" "	65 kötet

Tehát a felmérés szerint legkedvezőbb a helyzet a bicskei járásban, legrosszabb a székesfehérvári járásban.

Az olvasószolgálati munka korszerűsítése a falusi könyvtárak vonatkozásában sürgeti a szabadpolcos könyvtárak számának növelését és ahol a könyvtár elhelyezése lehetővé teszi, = gazdaságosság elvét is figyelembe véve - ezt kell követni.

A felmérés adatai szerint a 4.883 fm. polcból 3.448 fm. /70 %/ szabadpolc. Ez az arány kedvező. Meg kell azonban jegyezni, hogy a valóságban a helyzet rosszabb, mert a felméréskor több helyen a kinyitott szekrényeket is szabadpolcnak minősítették. Legkedvezőbb a helyzet a dunaujvárosi járásban ahol az állomány 90%-a van szabadpolcon. Legrosszabb a székesfehérvári járásban /60%/ a bicskei járásban 65 %, Sárbogárdi járásban /66% és a móri járásban 80 %./

A megye falusi könyvtárait 1964-ben 379.897 kölcsönző kereste fel és 898.699 kötet könyvet kölcsönöztek. Az olvasók korszerű kielégítéséről általánosságban nem beszélhetünk. A szabadpolcos rendszer térhódítása országos viszonylatban erőteljes. A megye vonatkozásában a könyvtári tartalmi munka javulásának egyre inkább gátló tényezőjévé válik, helyhiány, a könyvszekrényekben kétsorosán tárolt anyag, az ismeretterjesztő irodalom zsufolt raktározása miatti áttekinthetatlenség.

A megye 70 önálló helyiséggel és 6 önálló épülettel rendelkező falusi könyvtárainak alapterülete kb 2.200 m². Egy könyvtárra átlag 29 m² terület jut. A berendezések korszerűsítésének, bővítésének a meglévő

önálló helyiségek kicsi mérete is egyik akadály.

Az önálló könyvtáráépületek és helyiségek mérete a lakosság kategóriánkénti:

1000 lakos alatt	5 könyvtár	összterület	110 m ²
1000 és 2000 lakos között	20 könyvtár	"	539 m ²
2000 és 3000 " "	20 könyvtár	"	516 m ²
3000 és 5000 " "	21 könyvtár	"	632 m ²
5000 és 8000 " "	10 könyvtár	"	403 m ²

A 2-3000 lakosu községek esetében a 26 m² átlagos alapterület a 3-5000 lakosu községeknél a 30 m² átlagos alapterület a helybenolvasási igény kielégítését is figyelembe véve kevés.

A 76 könyvtárban kb 460 férőhely van a helybenolvasók számára. Igrosszabb a helyzet 3-5000 lakosu községben, ahol 21 könyvtárra mindössze 101 helybenolvasási férőhely jut.

A községi tanácsok egyrésze az elmúlt évben is, de főleg ebben az évben erőfeszítést tett a felszerelési tárgyak pótlására. A készítettett könyvtári berendezések tekintetében a minőséget és az esztétikusságot vizsgálva sok kifogáselni való akad. Egyszer és mindenkorra szakítani kell azzal a szemlélettel, hogy a minőség és az esztétikusság igényét elvetve az olcsóbb megoldást választva egyszerű deszkaanyagból összetákoltt polcokkal oldják meg a könyvtár berendezését.

A Megyei Könyvtár ezévtől kezdődően vállalta, hogy a megye területén összegyűjti és biztosítja a berendezési költségvetés és KÖFA összeget tervszerű felhasználását. Az enyingi KTSZ-el történt megállapodás a könyvtári butorok gyártásában biztosíték arra, hogy a falusi könyvtárakba is megfelelő minőségű eredetileg könyvtári célra tervezett butorok kerüljenek. Éppen ezért már most felhívjuk a tanácsi vezetők, könyvtárosok figyelmét, hogy a jövő évi költségvetési tervek készítésekor a közölt

irányelveknek megfelelően tervezzenek. A könyvtárhelyiség berendezésénél feltétlen legyenek igényesek.

Ma már nem kell azt bizonygatni, hogy az állomány elhelyezése, egyes állományrészek kiemelése, a polcokon lévő könyvanyag fellazítása - a zsufoltságának feloldása - önmagában is nagymértékben helyes irányban befolyást gyakorol a kölcsönzött művek megoszlására.

A korszerűen berendezett könyvtárak olvasómozgalmi eredményeiben bekövetkezett rohamos fejlődés és ezen keresztül a könyvtár mint kulturális intézmény szerepének megnövekedése a község életében azt bizonyítja, hogy a befektetett anyagi áldozat seholsem volt hiába való. Ha ez így van, akkor szüklátóköritség, a könyvtárnak mint egyik fontos nevelő-intézmény szerepének fel nem ismerése nem akadályozhatja meg, hogy az ideológiai munkában, a szakmai ismeretek terjesztésében, az általános műveltség emelésében a könyvtárak azt a szerepet töltsék be, amely a szocializmus építése, a kommunista ember kialakításának igénye támaszt.

Májner Sándor

Az enyingi KTSZ által gyártott könyvtári berendezések irányarai

Könyvespolc 200x185-ös lábazatos butorlapból /K 11/	1.545,- Ft
Könyvespolc 200x190-es szekrényes " /K 15/	1.971,- "
Könyvespolc 200x160-as gyermekpolc, szekrényes butorlapból	1.908,80
Könyvespolc 200x135-ös " lábazatos	1.341,20
Teremközéppolc 200x130-as butorlapból	2.292,-
" " 200x148-as " szekrényes	3.440,-
Könyvszekrény 160x180-as	1.924,20
Katalógusszekrény 10 fiókos	1.570,-
" " 5 fiókos	1.132,-
Ruhatári fogas 180x195-ös	1.438,70
Folyóiratállvány 200x200-as butorlapból	1.897,40
Folyóiratáróló katalógussal butorlapból	1.995,60

A fenti butorok a Megyei Könyvtáron keresztül rendelhetők meg.

Könyvtáraink
Életéből.

Felszabadulásunk 20. évfordulója jegyében.

/A Megyei Könyvtár olvasószolgálati munkájáról./

Az 1964-65. népművelési évre készített olvasószolgálati munkatervben a jubileumi ünnepekre való felkészülése központi helyet kapott. Egész évi népművelési munkánkat a 20. évforduló jegyében terveztük, és hajtottuk végre.

Ennek érdekében az évforduló méltó megünneplését célzó közvetlen és közvetett népművelési feladatokat végeztünk. Az évfordulóval kapcsolatos közvetlen nevelő munkánk során célunk volt: minél több szépirodalmi és ismeretterjesztő mű olvastatása, olyan műveké, amelyek megvilágítják népünk felszabadulásának, és az azóta végbement fejlődés jelentőségének nagyságát. Az ilyen művek olvastatásának mennyiségi és hatékonysági emelésére az egyéni és csoportos foglalkozásokat, a kiállításokat és az ajánló jegyzékeket használtuk fel. Könyvtárunk közvetett nevelő munkája ugy nyilvánult meg, hogy segítséget nyújtottunk más népművelési szervek tevékenységéhez. Olvasóink körében szóbeli propagandával, könyvajánlással, olvasmány jegyzékek összeállításával népszerűsítettük a rádió, a TV, a sajtó s a helyi népművelési szervek felszabadulási műsorait.

A fentiek eredményeként az alábbi adatokat közöljük:

1964. szeptember 1-től 1965. május 1-ig:

A felnőtt könyvtárból kölcsönöztek összesen 73.733 szépirod. művet.

Ebből mai magyar irodalom: 22.842 mű: 30.97 %

Ismeretterjesztő mű kölcsönzése: 25.201

Ebből társadalontudományi: 5.356 mű; 21 %

Kiállításokat rendeztünk:

"20 év irodalma" összefoglaló címmel

- 1./ Történelmi lecke /jan.3./
- 2./ Új kor nyitánya /jan. 25./
- 3./ Ut a tanyákról /febr. 19./
- 4./ Új arcok - új utak /márc.16./
- 5./ Versek, drámák 20 év irodalmából /ápr.10./

A felszabadulási kiállítás-sorozathoz kapcsolódik még:

"Európa vigyázz!"

A békemozgalom 15 éve

20 éve halt meg Radnóti Miklós

20 éve szabadult fel városunk

A gyermekkönyvtárban kiállítások:

Gyermekek a jelenben és a múltban

Hősökről beszélnek

E kiállítások mellé helyezett ajánló polcokról olvasóink összesen:

427 művet kölcsönöztek, a kiállított könyvek 82,11 %-át. Ez utóbbi szám azt mutatja, hogy a kiállítások érdekesek, hasznosak voltak, hisz a melléjük helyezett könyvek nagyrésztét kölcsönvették.

Rendezvény sorozataink is a 20. évforduló jegyében folytak. A Könyvtári Esték 4 előadásából 3 kapcsolódott szorosan az évfordulóhoz. Lányi Sarolta-est, városunk felszabadulásának évfordulóján.

Ilja Markin-est;

Az Ünnepi Könyvhét megyei megnyitója.

Ide sorolható az Ifju Könyvbarát kör 3 foglalkozása.

A gyermekkönyvtári Városunk története sorozat 4 előadása.

A gyermekek Könyvbarát Körének 4 foglalkozása.

E 14 csoportos foglalkozáson összesen 873 olvasónk vett részt.

Látogatóink körében népszerűsítettük, és könyvajánlással segítettük

a Helyőrségi Tiszti Klub,
az István Király Múzeum,
az Építők Művelődési Otthona,
a Megyei Művelődési Ház összesen 11 előadását.

A gyermekkönyvtári olvasók a gyermekkönyvtárossal a könyvtárban működő szocialista címért küzdő brigád segítségével tetszetős ajánló albumot állítottak össze a felszabadulással kapcsolatos ifjúsági könyvekről. Az idén először megünneplésre kerülő Gyermekkönyvek Napjára magnetofon műsor készült, hogy minél szélesebb olvasói rétegek körében népszerűsítsük mai irodalmunk népszerűségét.

A tájékoztató szolgálat is jelentős munkát végzett.

- 1./ Jubileumi ünnepségek megrendezéséhez műsortervet készítettünk:
11 esetben.
/Üzemek, iskolai és községi KISZ szervezetek számára./
- 2./ Felszabadulási "Ki mit tud?" szellemi vetélkedő kérdéseit teljes egészében összeállítottuk 3 esetben.
/Enying, Seregélyes, Szivári KISZ bizottság./
Ezen kívül több esetben segítséget adtunk ilyen kérdések összeállításához.
- 3./ Olvasók felkészülésének segítése szellemi vetélkedőre a felszabadulással kapcsolatban: 29 fő.
- 4./ Irodalom javaslat TIT előadók számára felszabadulási ismeretterjesztő előadáshoz 5 fő számára.
- 5./ Tanulmányi verseny-dolgozatok, és helikoni dolgozatok irodalom javaslata: 26 fő.
/A fasizmus előretörése. A német megszállás, A nyilas rémuralom, Hogyan szabadult fel Székesfehérvár?, Fejér megye fejlődése 1945-től napjainkig, stb./
- 6./ Iskolák, KISZ szervezetek, uttörő csapatok számára felszabadulási tablókhoz, vállalási feladatokhoz részletes irodalomjegyzék, térkép,

képanyag

a felszabadulással kapcsolatban 40 esetben.

városunk fejlődéséről 16 esetben.

7./ Községi monográfiák megírásának segítése 3 esetben.

/Lepsény, Kisláng, Tárnok./

Az itt felsorolt számok nem tartalmazzák az egyszerűbb, hosszabb kutatást nem igénylő tájékoztatásokat. Ezeken kívül több száz egy-egy könyvre, vagy néhány újságcikkre kiterjedő tájékoztatást adtunk, és kb. 60 könyvtárközi kölcsönzést bonyolítottunk le ilyen kérdésekkel kapcsolatban.

A tájékoztató munkában felhasználtuk a központi segédanyagokat: elsősorban a sajtótermékeket, az Országos Széchenyi Könyvtár KMK propaganda osztálya által szerkesztett Eseménynaptárat és mellékleteit, a könyvtárunk által összeállított megyei felszabadulási bibliográfiát, a Népművelési Intézet kiadványait.

Munkánk során jó kapcsolat alakult ki a város más könyvtárai és tájékoztató szolgálatunk között. Segítségünkre volt az István Király Múzeum, a Megyei Levéltár, valamint a Fejér megyei Hírlap, szerkesztősége.

Gévay Ágnes

A szocialista brigád címért

1964. november 19-én a megyei könyvtárban megalakítottuk az első brigádot, amely a szocialista brigád cím elnyeréséért küzd. Tagjai az olvasószolgálati és feldolgozó csoport dolgozói, összesen 17 fő. Célunkat legjobban brigádnaplónkban rögzített vállalási pontjaink tükrözik.

Ezek között szerepel az egyéni és csoportos továbbképzés. A munkaidő teljes kihasználása. Egymás segítése a könyvtárban és a magánéletben felmerülő problémák, megoldásában. Célul tűztük ki, hogy a város terü-

letén működő iskolai könyvtárakat segítjük, felmerülő problémáik megoldásában, amennyiben igényt tartanak erre. Fel akarjuk venni a kapcsolatot egy üzem szocialista brigádjával. Közösen járunk szórakozni /színház, tárlat, kirándulás stb./ Brigádunk alakulása óta eseményekben gazdag félév telt el. A munkával kapcsolatos vállalásunk első nagy próbája a feldolgozó csoportban az 1964-es év végén szokottnál nagyobb mennyiségű könyv gyors eljuttatása az olvasóhoz. Az olvasószolgálati csoportban pedig az 1965-ös év elején lezajlott könyvtári tagságok megújítása. Az előző évekhez képest /figyelembe véve az olvasók megnövekedett számát/, hamar - febr. 15-ig végrehajtották.

Brigádunk osztatlanul készíti elő a könyvtári rendezvényeket. Ilyenkor a könyvtárosi feladatokon túlmenően szervezési munkákat is vállaljuk. Örülünk, ha egy könyvtári rendezvény jól sikerül, mert úgy érezzük mi is részesei vagyunk.

Iskolai könyvtárak közül a Teleki Blanka Leánygimnázium könyvtárában segített brigádunk négy tagja. A nehézséget a szabad idő összeegyeztetése okozza. Mivel ez a munka kivételével minden téren jelentkezik, rendszeresen két csoportban járunk társadalmi munkára és szórakozni is. Ezt indokolja az is, hogy sok^a kisgyermekes mama köztünk és ilyenkor úgy oldjuk meg, hogy a brigád többi tagja vigyáz a gyermekekre. Így mindenki rendszeresen részese a brigád minden eseményének, mert azt az időt választja, amelyik megfelelő.

Brigádunk tagjai nagyon lelkesek.

Cselekedeteiknek nem a vállalási pontok az indítékai, hanem az a közösségi érzés, ami a brigádban megtalálható.

Reméljük, hogy ez még sok jó eredmény eléréséhez segít majd minket.

Várnay Tamásné

Vihar egy pohár vízben.

Még az sem ismerné fel az igazi Fáncsot, aki elolvasta Németh László Iszony című regényét. Ez a dombhajlásban meghuzódó kis puszta soha sem közelítette meg írói képzelet szülte "névrokonát". A hosszú, öreg cselédházak mintha időtlen idők óta lapulnának elnyúlva a dombok között. A környék mindig is nagybirtok volt. Fáncs mindig puszta.

A volt cselédek ma a sáregresi tsz tagjai. Eltérően a napjainkban kialakult gyakorlattól, nem vett erőt rajtuk a faluba való költözés láza. Sőt nem régen még új ház is épült a pusztában.

Amikor idetelepítettük az autókönyvtárat már a fogadtatásból lehetett érezni, hogy nem bánnak majd mostohán az "új jövevénnel", a könyvvel. Az egyik hosszú cselédház végén, Kondoréknál helyeztük el az autókönyvtári ládát. A puszta lakói közül egy értelmes, szép szőke kislány, Kondor Jolán lett a "kiválasztott". Igaz, hogy ő is egész nap a tsz-ben dolgozott, de munka utánra örömmel vállalta a "könyvtárosságot", ahogy a helybeliek titulálták az új pozíciót. Persze a megbizatást itt közel sem értelmezik az emberek olyan "hivatalosan", mint bent a faluban s főleg a városokban. A könyvtár állandóan "nyitva tart", s a könyvtáros azonnal kész a kölcsönzésre, ha valaki beszél a konyhaajtón, hogy: - Jolika, adj már nekem valami jó könyvet...

Igy telt egy-két év, s ahogyan az már lenni szokott, Jolán összekötötte a sorsát egy sárhatvani agronómussal. Kettőjük kislánya - öreg Kondorék tizennyolcadik unokája - már Sárbogárdon látta meg a napvilágot. A szülőotthonból még visszavezetett Fáncsra az ut, de egyre többet tekintgetett a fiatalasszony Sárhatvan felé. Így történt aztán, hogy bucsút mondott egy szép napon a szüleinek, Fáncsnak és az autókönyvtárnak.

Régen a mesterség, a vagyon, a pozíció, apáról fiura szállt. A mi ese-

tünkben a fordítottja következik be, a "könyvtárosság" leányról apára száll, ha Kondor bácsi - tsz nyugdíjas, a sáregresi tanács volt elnöke - vállalta volna. Az ajánlatra azonban levélbeni tiltakozás volt a válasz. Ez egy kicsit meggingatta hiedelmünket a fáncsiak könyv iránti ragaszkodásában. Pedig a jelentések bizonyították, hogy az évek során nemcsak "megszokták", hanem megszerették a könyvet.

Kétségekkel telve nyomtam le a hosszú eselédház végén a konyhaajtó kilincsét

Kondor bácsi az asztalnál ült nálófonásba feledkezve.

- Megkaptam a könyveit a nyultenyésztésről - ujságolta minjárt a kéz-fogás után.

- Persze azt még nem tudom, hogy hasznosak-e, mert még csak most akarom "kitanuáni".

Látszik rajta, hogy tudja a jövedelem okát, érzi, hogy a szavát várom. Elkönorodva bagozza a szálakat, mire halkán kiböki:

- Persze maga most azt hiszi, hogy öreg Kondor tán kevesli a három hónapra járó száz forintot, vagy mit tudon én... Igaz, hogy nem sok, de nem azért... Akármennyire is hiányoznak majd a könyvek, nem vállalhatom.

- ?

- Mert teszem azt elvállalom, de ki adja majd ki az embereknek, ha én halászni megyek? Félnapszámra is elüldögélek a tavon... Mert elvállalnám én szívesen, de akkor sehse menjek halászni?

Kék szemében őszinte tanácsstalanság tükröződik, s ha nem világítana orra alatt a hófehér bajusz, bizony kétségbeesett kamaszfiúnak nézném.

Alkudozás nélkül, egy kis fenntartással hamar "meggyezettünk". Elvállalja, ha "helyettese" is lehet, - akit azonnal ki is nevezünk a helyszínen - a felesége személyében.

Csaba Orsolya

AZ ÉN MÓDSZEREM.

A Megyei Könyvtár Ifju Könyvbarát Köreinek munkájáról.

Két Könyvbarát kör fogta össze az 1964-65-ös népművelési év folyamán azoknak a fiatal olvasóknak a taborát, akik a legszükségesebb olvasói, s legaktívabb tagjai a könyvtárnak. Mindkét könyvbarát kör munkájára jellemző volt, hogy nemcsak a számukra tartott előadások és klubfoglalkozások során találkoztunk velük, hanem igyekeztünk őket, mint könyvtári aktívákat, bevonni a legkülönbözőbb könyvtári és népművelési akciókba.

A 12-14 évesek könyvbarát köre segítséget nyújtott a gyermekkönyvtárosnak a kis olvasók szélesebb taborának rendezett könyvtári délutánok, nemedélutánok és vetélkedők lebonyolításában. A foglalkozásokon szaválással, felolvasással, énekszánokkal szórakoztatták társaikat. Volt olyan alkalom is, amikor szinte teljesen önállóan rendezett meg és vezetett le a könyvbarát kör egy nemedélutánt a kisebb olvasóknak. Az aktívatevékenységen kívül természetesen az előre megállapított terv szerinti ismert anyagot is feldolgozták a zártkörű könyvbarát kör foglalkozásokon. Ismerkedtek könyvekkel, írókkal, a katalógusokkal, a kézikönyvtárral az irás, a könyv és a könyvtárak történetével.

Junius elején vizsga és vetélkedő formájában, valamint pályázati dolgozat keretében adnak számot a tanultakról, s ezzel leteszik a könyvbarát különpróbát. A különpróba kérdései között szerepel majd azoknak a rendezvényeknek az anyaga is, melyeket az év folyamán a nem könyvbarát tag olvasóknak tartottunk, s amelyeken természetesen a könyvbarát kör tagjai is részt vettek. Így a vizsga magában szerepel majd a könyvek történetére, a könyvtár használatára, városunk történetére, vonatkozó kérdés, valamint a Nagy Emberek Élete sorozatban elhangzott előadások

ismereteire, és mai irodalmunk egy-egy alakjára vonatkozó kérdés egyaránt.

A 14-18 évesek könyvbarát köre ebben az évben a könyvek és a könyvtárak történetéről hallgatott előadásokat. Az előadásokat azonban minden esetben klubfoglalkozás követte. Itt a fiatal könyvbarátok egy-egy témával kapcsolatban verseket, zeneműveket hallgattak lemezzről, ismeretterjesztő diafilmeket tekintet meg, könyvismertetések hallgattak, vagy ismerkedtek azoknak az íróknak a műveivel, akiket a könyvtár író-olvasó találkozóán vendégül látott. Ezek eredményeként a könyvbarát kör fiatal olvasói a könyvtár tájékozott használóivá váltak, s a Könyvtári Esték legaktívabb látogatói is soraikból kerültek ki. Az író-olvasó találkozóán ők voltak az első és legaktívabb hozzászólók, érdeklődők, hiszen ismerték a meghívott író vagy költő műveit.

A serdülő fiatalok könyvbarát körének munkájánál a jövőben fokozottabban figyelni kell vennünk, hogy a tagok egy része gimnáziumba, más része technikumba, szakkimnáziumba, vagy ipari tanuló iskolába jár, s van köztük dolgozó fiatal is.

De a könyvtárakban működő könyvbarát kör jó programösszeállításával minden rétegnek lehet új ismereteket nyújtani, elkerülhető, hogy az iskolai szakkörök területeire tévedjünk.

G.Á.

KÖNYVTÁRI ESTEK 1964/65.

A több éve folyó sorozat keretében az idén négy előadást tartott a Megyei Könyvtár. Számszerűen az év eleji tervet követjük, a műsorban két esetben némileg eltértünk terveinktől.

Tematikánk szerint 2 ismeretterjesztő, tájékoztató jellegű rendezvény szerepelt, egyik a modern drámákat illetően, a másik a mai magyar irodalom áttekintését célzóan. Két előadás író-olvasó találkozó jellegű volt.

A műsor így alakult:

1964. nov. 25. Dürrenmatt és korunk drámája. Előadó: Fáy Árpád, a Nagyvilág munkatársa.

1965. február 16. Ilja Markin-est. Író-olvasó találkozó a megyénkben járt szovjet íróval, aki 1945-ben részt vett a Székesfehérvár körüli harcokban.

1965. március 23. Lányi Sarolta-est. Író-olvasó találkozó a város felszabadulásának ünnepén a Székesfehérváron született költővel.

1965. május 29. Az Ünnepi Könyvhét megnyitása. Résztvevő írók: Lengyel József, Tersánszky Józsi Jenő, Baranyi Ferenc, Jávor Ottó.

Csaknem minden előadást bemutató műsor kísért: Az első alkalommal a budapesti Egyetemi Színpad: a Lányi Sarolta-esten a helyi irodalmi színpadok szavalói, az Ünnepi Könyvhét megnyitóján pedig Béres Ferenc énekművész és dr. Nyúl István gitárművész lépett fel.

A rendezvényeket kiállítás és ajánló polc, valamint ajánló bibliográfia, és könyvbarát kéri felolvasó estek készítették elő.

A négy előadást összesen 645-en hallgatták meg.

A résztvevők számát tekintve különösen a Dürrenmatt előadás és az Ünnepi Könyvhét megnyitója volt sikeres. Kell emelnünk még a Lányi Sarolta-esttel kapcsolatos, azt könyvtári munkánkban jól felmérhető hatást, amely a műfordítások iránti fokozott érdeklődésben nyilvánult meg.

K Ö N Y V T Á R O S A I N K   l e v e l e i b ől

Somogyi tapasztalatok.

1965. V. 20-22-ig háromnapos tanulmányuton vettünk részt Somogy megyében a Fonyódi járásban.

Utunk során 10 könyvtárat; 9 községi és 1 járási könyvtárat látogattunk meg.

Először a Fonyódi Járási Könyvtárban jártunk. Szép, tágas, világos vonzó. Ilyen könyvtárba örömmel és szívesen megy az olvasó. Minden polcon néhány könyv úgy van elhelyezve, hogy felhívja magára a figyelmet. Az ismeretterjesztő művek elválasztó lapjai az egyes témákra külön figyelmettetik az olvasót. Különböző színnel jelölik a napi kölcsönzést. A kölcsönzés tasakos módszerrel történik. A könyvkártyára dátumbélyegző és az olvasó törzsszáma kerül. Így a kölcsönzés gyors, a könyvtáros többet tud foglalkozni az olvasókkal. Ezt a módszert már egy - két község kivételével bevezették az egész járás területén. Több könyvtárban megtaláltuk az olvasóterképet. Láttuk az új könyvek borítólapjaiból izlésszerűen összeállított táblát az új könyvek propagálására.

A könyvtárnak olvasóterme nincs, de kis asztalok, kényelmes székek vannak a könyvtár minden részében, itt nyugodtan olvashat, akinek hosszabb ideje van.

A 10 könyvtár közül legalább 6 izléses szép. Egyöntetű butor, világos, nagy függönyös ablakok, szőnyegek, kényelmes székek, asztalok, ahol örömmel tartózkodni.

A többi könyvtár átalakítása, butorozása, szépítése folyamatban van. Ahány könyvtárat láttunk, egy-két kivétellel, azt mondtuk "ilyennek kellene lenni a könyvtáraknak".

Kutattuk, hogyan lehetett itt ilyen könyvtárakat létrehozni. A községi

tanácsok, a földművelőszövetkezetek, a termelőszövetkezetek segítségével születtek az eredmények.

Több községben a Tanács Elnöke is tájékoztatott bennünket arról, hogy szerveztek társadni munkát egy-egy könyvtár felújításához. Azt is elmondta az egyik, hogy náluk a könyvtári célra fordított összeg lakosonként 3.- Ft. /Lakosonként egy forinttal mit lehet kezdeni, jegyezte meg./ Egy község kivételével azt tapasztaltuk, hogy a tanács vezetői szívvvel, lélekkel és anyagiakkal is támogatják a könyvtárakat. Nem felesleges intézménynak tartják, mint nálunk pld. Alcsuton. Náluk a könyvtár olyan intézmény, amit segíteni, támogatni kell és ez gyakorlatban is megmutatkozik. Gondoskodnak arról, hogy a könyvtárak megfelelően legyenek felszerelve, mert így tudják biztosítani a lakosság általános műveltségének emelését. A termelőszövetkezetekkel szerződést kötöttek 5 évre. Minden községben a termelőszövetkezet anyagi támogatásával segíti a könyvtárat. A támogatás mértéke 2.000.-Ft-től 10.000 Ft-ig terjed, ez községenként változik. A könyvtár pedig a Tsz. szakkönyv igényét veszi figyelembe. De a Tsz. igényének megfelelően ismeretterjesztő előadások szervezésében is segít a Tsz dolgozóinak szakmai ismereteik bővítésében.

Mi, könyvtárosok megteszünk mindent az olvasók számának a növelése, a könyvtárhasználat emelése érdekében, de ki kellene a tapasztalatcseréket terjesztetni úgy, hogy azok is ismerjék meg ezeket a módszereket, akiknek a kezében vannak a végrehajtáshoz szükséges eszközök. A könyvtárosok lelkesedése megduplázódik akkor, ha látják, hogy törődnek a munkájukkal.

Az olvasók pedig propagandistái lehetnek a könyvtárnak, ha ott nem könyvraktárt találnak, hanem a könyv rangjának megfelelő kulturált helyet.

Mátyás Kálmánné

H I R E I N K

=====

=====

BENÁRD JÁNOS

Ugy ment el, ahogy élt. Csöndesen. Talán még a hiált is azzal a türelmes mosolyával fogadta, mint minden és mindenkit az életben. A lesújtó hír is csak napok múltán ért el hozzánk, még koszorút sem vihettünk a sirjára. Most fájdalommal tudatjuk, - egy könyvtáros hiányzik a Fejér megyeiek közül... Hiányzik nekünk, akik egy évtizedet dolgoztunk együtt vele és hiányzik az olvasóknak, akik velünk együtt tisztelték és szerették.

(5)

(5)

=====

dr. Markhot Imre

Nagy veszteség érte a Megyei Könyvtár autókönyvtárát dr. Markhót Imre, Mátyásdomb ágostonpusz-

tai autókönyvtáros halálával. Csaknem négy esztendeje kölcsönözte a könyveket a pusztán, idős kora ellenére fiatalos lendülettel, betegségre való tekintet nélkül, fáradhatatlanul. Szerették és tisztelték. Nemcsak barátságos, figyelmes, emberséges magatartása miatt, de azért is, mert nem volt olyan könyvigénylés, amit ki ne elégitett volna, mert mindig tudta, kinek milyen könyvet válasszon, mert az ÁG-ban dolgozó ipari tanulók mindig megszerezhették tőle a legszükségesebb szakirodalmat és még sorolhatnánk tovább emberi és egyuttal könyvtárosi érdemeit. Örökre búcsut vettünk, de emlékét örökre szivünkbe zárjuk.

=====

Mik Sándor

Nem régen búcsúztattuk, s kívántunk Neki a munkás évek után békés öregséget és nyugalmat. És megint

búcsúznunk kell, de most az élet kérelhetetlen törvényei szerint végleg... Búcsúznunk attól, akinek köztünk a munka négy évtizedéből csak hét jutott, - de alkotó hét esztendő... Ő szervezte meg Megyei Könyvtárunk könyvkötészetét, - s emlékét a keze és tanításának nyomán megújult könyvek tarkasága őrzi. - És mi akik nem feledjük el...

(5)

21.

T A R T A L O M.

Kerekes András: Fejlesszük szakmai tudásunkat	1.	
A Könyv Ünnepe Fejér megyében	3.	
NESZÉLGESSÜNK		
Májer Sándor: A községi könyvtárak berendezéséről	4.	
KÖNYVTÁRAINK ÉLETÉBŐL		
Gévay Ágnes: Felszabadulásunk 20. évfordulója jegyében	8.	
Várnay Tamásné: A szocialista brigád címért	11.	
Csaba Orsolya: Vihar egy pohár vízben	13.	
AZ ÉN MÓDSZEREM		
A Megyei Könyvtár Ifju Könyvbarát Körének munkájáról	15.	
Könyvtári esték 1964/65	17.	
KÖNYVTÁROSAINK LEVELEIBŐL		
Somogyi tapasztalatok /Mátyás Kálmánné/	18.	
HIREINK		20.

KÖNYVTÁRI HIRADÓ

Fejér megye közművelődési könyvtárosai számára /kürlevélként/. Szerkeszti;
a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár módszertani csoportja, Székesfehérvár,
Bartók Béla-tér 1. Telefon: 26-84. Felelős kiadó: dr. Csongor Endréné.

Készült a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár
házi sokszorosítóján, 350 példányban.
A címlapterv Galántay György munkája.